

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Sectio II. De ingressu religionis & novitiatu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

§. III.

*Utrum status religiosus fuerit in-
finitus jure divino, non verò solum jure
positivo & Ecclesiastico, & de diver-
sitate ordinum religiosorum.*

Si spectetur status religiosus secundum
se, & quoad substantiam suam, ab
ipso Christo in nova lege institutus fuit,
ad consilia Evangelica excitante, ut ad eò
rectè dicatur jure positivi divini con-
sulentis, non autem præcipientis: si
verò consideretur, quoad peculiarem &
determinatum modum vivendi, sive
regulam, ex institutione Ecclesiæ varias
religiones approbantis habetur: & hinc,
quamvis in illis, quæ ad essentiam status
religiosi spectant, omnes conveniant,
quoad vota scilicet secundum consilia
Evangelica emissa, differunt tamen inter
se quoad fines peculiares, juxta cujusvis
religiosi instituti formam, & quoad me-
dia, quæ quilibet religio peculiariter sape
habet, ad perfectionem deducendi; ita
ut aliæ sint contemplativæ, quarum prin-
cipalis finis est contemplatio; aliæ acti-
væ, quæ attendunt ad vitam activam
principaliter, sive ad opera misericordiæ,
tam spiritualia, quam corporalia exercen-
da; aliæ sint mixtæ, quæ principaliter
tam ad contemplationem, quam ad
actionem ordinantur; aliæ sint Cle-
ricales, quæ ex instituto suo ad ministe-
ria Clericis propria ordinantur; aliæ sint
Monachales, quæ magis ex instituto
suo ad vitam solitariam, aut ministeria
alia, quæ Clericis propria non sunt,
ordinantur; aliæ sint mendicantes, quæ
ex instituto suo, & juxta paupertatem
sue regali, nulla possident bona im-

mobilia, quamvis hodie ex concessione
Ecclesiæ ea in communi possideant; aliæ
non mendicantes, quarum paupertas
bona immobilia ex instituto etiam suo in
communi possidenda admittit; aliæ de-
nique sint militares, quæ tribus votis
substantialibus editis per se primò, & ex
vi proprii instituti ordinantur ad militan-
dum pro religionis Catholicæ defensionem
&c.

SECTIO II.

De ingressu religionis &
novitiatu.

§. I.

*Qua ætas in ingrediente religio-
nem, seu novitiatum requiratur, &
in quo loco necessario debeat novitiatum
sive probatio fieri, & an etiam sus-
cepto habitus regulari?*

DE jure quidem antiquo ingredi po-
tuit novitiatum masculus post ex-
pletum decimum tertium ætatis annum,
& fœmella post undecimum annum æ-
tatis; jure tamen noviore, & hodierno
ad verum, & legitimum novitiatum in-
choandum, requiritur pubertas comple-
ta, in masculo scilicet, ut compleverit
annum decimum quartum, in fœmella,
ut impleverit annum duodecimum (quia
in hac ætate sufficiens discretio, & vires
ad esse censentur ad ordinem probandum
&c.) nisi ex peculiari etiam statuto or-
dinis major ætas, ad inchoandum ve-
rum novitiatum requiratur, sicuti in So-
cietate requiritur, ut impleverit ingre-
diens novitiatum annum decimum quin-
timum

tum ætatis: & quamvis ob Tridentini constitutionem professio in nullo ordine fieri possit ante decimum sextum ætatis annum, quia tamen necesse non est, ut immediatè subsequatur professio novitiatum, poterit priùs novitiatus tempore impleto, post aliquod tandem tempus, subungi professio. Debet autem annus novitiatus seu probationis regulariter peragi in domicilio religionis, non extra, uti colligitur *ex c. 1. b. 2. in 6.* (quò melius possit novitius religionis asperitatem experiri, & vicissim mores, & naturam novitij melius experiri possit religio) nisi cum licentia sui superioris per majorem annui novitiatus partem extra monasterium versetur novitius, quia in tali casu, eò ipsò quòd sub obedientia sui prælati vivat, censetur in probatione sufficienter esse, paratus ire & redire, quancumque prælatus vocaverit. Et quamvis multorum sententia ad valorem novitiatus requirat, ut annus probationis suscepto habitu regulari peragatur (quia etiam habitus gestatio suam habet ad experientiam requisitam austeritatem) probabilius tamen est, quòd absolutè ad valorem novitiatus non requiratur habitus regularis susceptio, aut gestatio, prout probari posse videtur *ex can. multos; 23. distinct. 54.* cum hæc talia ex Prælatorum, aut statutorum peculiaribus ordinationibus dependant; servanda tamen est communissima consuetudo, quæ vult suscipi habitum, ad novitiatum peragendum, nisi peculiares rationes peculiariter jubeant.

§. II.

Virum necessarium sit, ut professio precedat annui probationis, & quomodo sit computandus?

Varia circa tempus novitiatus sunt antiqua jura, & quædam ad Apostolicam 16. b. 1. unus annus ordinariè probationi impendendus scriptus fuerit, patet tamen ex hoc, c. quòd ex utriusque partis contentis recipiendorum scilicet, quam respectum, potuerit tempus hoc abbreviari, & non tantum validè, sed etiam licitè si causa justa subit, professio ante finitum probationis annum, tamen, ut posterioribus temporibus prohibuitur fuerit Prædicatoribus, & Minoribus ad professionem aliquam mitti, nondum finito novitiatus annu prout decernitur *in c. Non solum 1. in 6.* hodie tamen, his omnibus observari debet, quod *Trident. sess. 25. de regularibus cap. 1.* ubi universim decernitur, ut in religione, sive virorum, sive feminarum illa sit (exceptis ordinibus militibus ante exactum novitiatus annum ad professionem ullus admittatur, nisi ut solum illicita, sed etiam invalida) sit professio, ante exactum annum facta; & nec una dies, aut horæ integritatem, & anni completio deesse debeat; neque enim his casibus ubi stricta interpretatio faciendæ est, cavendum omne præjudicium dicitur, quæta habetur pro completa, & consequenter, qui à prandio v.g. novitiatum ingressus est, non potest postea

manè illius diei professionem facere, sed expectare debet ad tempus pomeridianum, &c. prout ex verbis Tridentini loco citato, colligitur. Habent tamen Moniales S. Dominici à B. Pio V. concessam sibi gratiam, quòd earum novitiæ post expletum decimum sextum ætatis annum, si in mortis articulo constitutæ videantur, profiteri possint, etiamsi annum novitiatus nondum absolverint, quæ gratia ad omnes etiam religiosos ordines extendenda est, qui cum dictis Monialibus in privilegiis communicant.

§. III.

Virum annus probationis necessario debeat esse continuus sine interruptione, & an, si quis post finitum novitium religionem deserat, sed postea ad eam redeat, iterum probari debeat?

AD legitimum novitium, & validam subsequentem professionem, requiritur necessaridò annus probationis prævius continuus, ita ut nullam notabilem interruptionem patiatur, si fiat animo deserendi religionem; quo in casu, si interruptio longior fuerit, ex omnium sententia iterum inchoari debet annus probationis (cùm per talem interruptionem non tantùm status mutatus videatur, sed asperitates ordinis, quas majores secum trahit continuatio, non satis expertus sit novitius, nec religio novitii talis perseverantiam satis probare possit) si verò modica tantùm illa fuerit, ad paucos scilicet dies, & novitius mox redierit, quam vis etiam in hoc casu consultius sit, ad Novitii constantiam explorandam, inchoare iterum novitium, potest tamen variis circumstantiis

perpensis, in tali casu, non censerì moraliter interruptus novitatus, cùm modica talis absentia, quasi nulla, computari debeat.

Quòd si tamen post expletum annum probationis, ad seculum v. g. ante factam professionem rediret novitius, & postmodum penitentia ductus adiret iterum ad eandem religionem, probabile est, quòd sine nova probatione, & novitiatu ad professionem admitti posset, nisi res notabiliter ex parte alterutra mutata fuissent, *Gloss. in c. Enm qui 31. V. certus. De regulis juris in 6.* cùm enim jura non requirant immediatè subungi professionem novitiati, per continuum autem annum expertus hic novitius sit religionem, & religio etiam per annum illius notitiam habuerit, non videtur novus annus probationis requirendus, nisi ex parte alterutra religionis scilicet, vel talis redeuntis, notabilis mutatio facta fuisset: & propter hanc causam sæpius consultum erit, ad probandam constantiam talis mutabilis Novitii, Novitium integrum de novo inchoare; quod semper necessarium erit, si ad aliam diversi ordinis regulam, aut religionem, sive strictior, sive laxior, hæc habeatur, transierit religiosus, quo in casu semper ordinis illius per annum probatio præmitti debet, antequam fiat ordinis illius professio, cùm probatus pro uno ordine, non eo ipso probatus habeatur pro alio ordine.

Non requiritur tamen necessaridò præmittendus iterum novitatus, si ex aliquo defectu ætatis v. g. aut alterius inhabilitatis personæ, irrita fuit professio, aut si injustè

Injustè ejectus per Superiorem, ad quem appellaverat, fuit restitutus; aut si sanz mentis ad probationem admissus, currente tamen postmodum anno novitiatus, in furorem, vel amentiam incidit, ita ut, si hæc ultra dies octo, vel decem non duret, nihil interruptatur novitiatus, neque tempus illud post exactum annum supplendum sit (cùm modicum tale pro nihilo reputetur) suppleri tamen debeat tempus furoris, aut insanie, si diutius per duos v.g. menses duret, cùm in tali casu non quidem omninò cesset novitiatus, sicuti cessat mutata voluntate, dormiat tamen quasi, & suspendatur, ita ut suppleri debeat.

§. IV.

An, & quâ ratione impuberes ingredi possint religionem, & in illam recipi, vel à parentibus offerri?

POssunt tam pueri, quàm puellæ religionem ingredi, & habitum regularum assumere, etiam ante annos pubertatis expletos; & infantes etiam, cum consensu tamen parentum (ut à mundi vanitate abstracti, regulari vitæ assuescant) non tamen verè & propriè novitiatum agere, aut in anno probationis censebuntur, ante annos pubertatis expletos, cùm ante hos annos, discretionem sufficientem habere non censeantur ad religionis experientiam, ac austeritates, præsertim circa votum castitatis.

Quin imò parentes possunt liberos suos impuberes offerre religioni, non tantùm, ut sub regulari disciplina vivant, ac educantur, sed ut suo tempore probationis annum inchoare, ac in religio-

ne tali profiteri, si placeat, possint. Ejectus autem hujus oblationis, aut ingressus impuberis est, quòd parente, si vel in talem filii, aut filie impuberis ingressum, expressè vel tacitè, lata tamen non revocando, consenserunt, postea voluntatem suam non mutaverint, & liberos taliter oblatos, aut ingresses revocare, sicuti revocare possunt eos, in quorum ingressum non consenserunt. Si quis 2. h. t. neque possunt taliter oblati, aut ingressi, ante pubertatis annos ad sæculum redire: prout dicitur in can. 2. caus. 20. q. 2. Vide præter hæc rari usûs materia apud Aul. Mea loco citato.

§. V.

De libertate ingrediendi religionem, & egrediendi, quam habent novitii.

QUòd possint liberi, inchoare etiam, & invitis parentibus, religionem absolurè ingredi, certissimè patet est c. Cùm virum 12. h. r. & ratio naturalis probat, quæ cuilibet, sicuti ad matrimonium carnale liberum arbitrium relinquit, ita etiam ad matrimonium spirituale religionis professionis; quæ hæc ipsa ratio naturalis satis docet, honestum, decens, & rationabiliter conveniens esse, ad hoc tam arduum mutandi statûs negotium, parentes etiam de hoc edocuisse saltem, si coactio eorum haberi non possit.

Egredi autem intra annum probationis ex novitiatu, & ad sæculum redire, liberè possunt novitij, ita ut à religione egrediendi facultatem petere teneantur, nec ad ullas expensas solvendas obligentur.

ur, quas in illis alendis fecit monasterium, prout etiam habetur in c. Statutus 23. h. 1. Et in c. 2. eodem in 6. nisi voti religione ad permanendum etiam, & profitendam se obligavisset novitius, (quod illa fortassis jura antiqua volunt, quæ non concedunt liberam ad sæculum redeundi licentiam illis novitiis, qui omnino firmiter, & serid mutare vitam stauerunt, dum novitiatum ingressi sunt, sed volunt hos ad aliam religionem transire debere. si in ea, quam modò probant, permanere nolint) vel per pactum se obligassent, in ipso ingressu, ad solvendas expensas religioni, in sui sustentationem, tempore probationis factas, quale pactum, non obstante Trident. hodie etiam fieri potest.

§. VI.

De obligationibus, juribus, & privilegiis novitiorum.

Novitii, quamvis deceat eos religio- se disciplinæ subesse, dum in religione permanent, absolute tamen per se, & directè sub culpa non obligantur ad regularum, & præceptorum superioris observationes, ut sic enim libertati eorum consulitur, quæ per professionem primùm ad hanc regulam ligatur, & simul etiam confusioni, ac perturbationi regularis disciplinæ, & novitiorum experientiz: ob quam causam etiam Superiores regulares illis leges ferre possunt, statui ordinum convenientes, ad quas, saltem sub pœna, obligentur, dum in religione permanent, ita ut, sicuti Clerici sæculares suorum Episcoporum jurisdictioni in foro externo subsunt, subsint etiam suorum Prælatorum regularium

jurisdictioni spiritali in ordine ad punitionem, & censuras novitii, non quidem vi voti, quo nondum obligantur, sed vi jurisdictionis Ecclesiasticæ.

Jus autem, quod habent novitii ad beneficia vel in beneficiis priùs obtentis, non vacat per ingressum in novitiatum, ita ut alteri beneficia talia conferri possint, sed retineri possunt, usque ad professionem, quamvis novitiatum etiam ultra annum prolongaretur, ex justa causa, aut ordinis statuto, &c. prout statuit Bonifacius VIII. in c. Beneficium 4. h. 1. in 6. ut ne scilicet libertas egrediendi ex novitiatu tali novitio adimatur, si post egressum talem ad beneficium suum, alteri jam valdè collatum, redire non posset; & sic vel in religione manere cogeret, vel non haberet congruam suam sustentationem, amisso jam beneficio, si egrederetur; nisi intra tempus novitiatùs renuntiatio talium beneficiorum, juxta formam à Trid. præscriptam, de qua paulò post, facta fuisset. Deberet tamen ex fructibus beneficii talis pro Vicario, qui beneficio inservit, congrua portio per Episcopum, seu ordinarium, assignari, aliis fructibus novitio reservatis, ut vel illi egresso iterum restituantur, vel monasterio successione capaci cedant, si in eo proficere talis novitius.

Ad privilegia denique quod attinet, certum est, quod gaudeant novitii non tantùm fori, & canonis privilegio, tanquam personæ Ecclesiasticæ, sed quod uti etiam possint aliis ordinum illorum, quorum novitii sunt, privilegiis, nisi peculiare aliquas exceptiones habeant peculiaria ordinis statuta, aut consuetudo;

quam-

quamvis enim propriè religiosi non sint, sunt tamen pars aliqua specialiter privilegiatæ communitatis, & sicuti non potest sine justa causa novitium à se dimittere religio, ita nec potest sine justa causa eum privare favoribus; & privilegijs ordini tali communiter concessis.

§. VII.

De dispositionibus seu renuntiacionibus bonorum, qua ante professionem à novitijs fieri solent.

Quod possint, & debeant novitij, antequam professionem religiosam emittant, de rebus, & bonis suis temporalibus, quæ in sæculo habebant, disponere, ac illis renuntiare, & irrevocabiliter abdicare se, vel si non disposerint aliter, transeant eam monasterium, si tamen hoc successione hæreditariæ capax sit, aut ad hæredes ab intestato, casu quo monasterium successione capax non est, certum est, & natura professionis exigit, quando autem & quomodo hæc renuntiatio faciendâ sit, non tam ex jure antiquo peti debet, quam ex decreto Tridentini Sess. 25. de regularibus cap. 16. ubi sic statuitur: *nulla quoque renuntiatio, aut obligatio antea facta (id est ante completum probationis annum) etiam cum juramento, vel in favorem cujuscunque causæ pia valeat, nisi cum licentia Episcopi, sive ejus vicarij fiat, intra duos menses proximos, ante professionem, ac non aliàs, intelligatur effectum suum sortiri, nisi secutâ professione; aliter verò facta, etiam si cum hujus favoris expressa renun-*

tiacione, etiam jurata, si irrita, & nullus effectus. Ad cujus decreti meliorem intelligentiam

Notandum 1. nomine renuntiacionis in hoc decreto prohibetæ, & irritæ, venire eas donationes, aut renuntiaciones, quæ quidem factæ sunt ante ingressum in religionem, non tamen in tempore ingressûs, sed factæ sunt ab eo, qui in tempore nec animum habuit ingrediendi in religionem, nec præsumi potestas animo factas fuisse, qualis animus tunc præsumeretur, si factæ donationes fuissent in notabili quantitate, nec enim in illis casibus libertas taliter donantis ad egrediendum ex religione, & postmodum eam ingrediendum, impeditur.

Notandum 2. comprehenduntur probabiliter eos donationes, quæ factæ ab ingressuris religionem, ante ingressum quidem, & assumptum habitum regularem, dum adhuc in sæculo exant, propter ingressum tamen paulò publicaturum, sive hic causa principalis, & finalis donandi fuerit, ita ut professione secutâ hæc donata repeti possint, si ingressus hic causa impulsiva fuerit donationis, cum enim verba Concilij universalis, irritantia donationes hujusmodi formæ præscriptæ factas, si fuerint à novitijs, ut ne tollatur illi ad egrediendum libertas, consequenter etiam rectè extendi posse videntur, ad omnes donationes intuitu ingressûs in religionem factas, & ingressum impediennes: hæc tamen assertio tam certa non est, ut non potest eam negent, qui sub rigida restrictione Concilij, & juris antiqui correctio-

hendi, sed validas fore, prout pluribus etiam colligunt Authores ex contextu verborum Concilij Trident: de ingressis loquentis, non de ingressuris.

Notandum 3. nullas esse, & irritas eas renuntiationes, quæ fiunt à novitio, quamvis hic 16. annum jam egressus sit, si fiant ante duos proximos menses professionem præcedentes; vel si fiant intra duos quidem hos menses, sine licentia tamen, Episcopi, vel ejus Vicarij, etiam si fierent sub expressa conditione, quòd professione non secutâ valituræ non essent, tum quòd verba Tridentini absolute loquantur: tum quòd tali egressuro ex novitiatu saltem his timenda foret cum illis, in quorum n. favorem facta fuit talis renuntiatio, & consequenter tam expeditam libertatem egrediendi non haberet, cui per suum decretum cavere voluit Tridentinum.

Notandum 4. non comprehendi hoc decreto Concilij, candidatos, & novitios Societatis JESU, qui bonorum suorum renuntiationes facere debent, juxta societatis dictæ constitutiones, quando superior jusserit, prout expressis verbis etiam ab hac sua decisione excipit Societatem dictam Tridentinum.

Notandum 5. intelligi quidem in decreto Concilij, nomine renuntiationis, etiam donationes inter vivos, quòd etiam hæc scilicet irritæ, & nullæ sint, si tempore non debito, & sine forma præscripta fiant, quia finis hujus decreti in talibus etiam donationibus locum habet, non tamen prohiberi, & irritari per hoc decretum, eas etiam donationes, quæ fiunt religioni tali, in qua versatur novitius, pro victu & vestitu illius; vel si

Compend. Pirrhings.

modica tantum donatio personis etiam laicis fiat, spectando facultates novitij, vel si per modum elemosinæ donetur aliquid monasterio, modò non in notabili quantitate, vel si ex proprijs bonis aliquid, etiam in magna quantitate monasterio v. g. in quo novitius probatur, largiantur parentes, aut consanguinei novitij &c. cum his talibus donationibus, vel nihil, vel parùm impediatur libertas novitij ad egrediendum.

Notandum 6. sub nomine renuntiationis in hoc decreto prohibite novitij, & irritæ, comprehendi etiam donationem mutui, si quid scilicet ex bonis novitij tribuatur monasterio, in quo probatur, sub nomine, & titulo mutui (cum tale mutuum vel virtualem donationem contineat, vel saltem difficilem recuperationem) & omnes alios contractus merè lucrativos, non tamen omnes onerosos, cum enim in his contractibus tantum recipiatur, quantum datur, non tamen in illis, consequenter non prohibent libertatem egrediendi contractus onerosi, si cuti prohibent, qui parti, cum qua contrahitur, sunt merè lucrativi.

Notandum 7. in quibusdam religionibus usum non esse petendæ ab Episcopo, aut ejus Vicario licentiæ ad disponendum, consuetudine scilicet contrariâ praxin Tridentini decreti, quoad hanc partem, abrogante: neque necessarium esse, ut fiat talis dispositio duobus mensibus ante professionem, sed satisfieri decreto Tridentini, si fiat intra duos menses professionem proximè præcedentes.

Notandum denique 8. renuntiationem talem à novitio semel legitime, &c. D d d d juxta

SECTIO III.

De Professione religioſa

I.

Quid ſit Profeſſio religioſa
quod ſimplex.

juxta præſcriptum Tridentini factam irrevocabilem quidem eſſe, validam tamen non fore, ſi profeſſio, & quidem valida, non ſequatur, & conſequenter ſi moriatur talis novitiuſ ante profeſſionem; vel ſi profeſſionem quidem faciat, hæc tamen ob defectum aliquem invalida ſit, vel ſi factâ quidem legitime renuntiatione, ante profeſſionem tamen ad ſæculum ex religione egrediatur, nulla erit facta renuntiatione, ſed bona taliter renuntiatâ, vel ad novitiuſ egredientem redibunt, vel ad hæredes ab inteſtato in caſu mortui ante profeſſionem validam novitiij pervenient: expreſſe enim Tridentinum ad validam talem renuntiationem requirit, profeſſionem eſſe ſecutam, ut libertati novitiij, quam habet ad egrediendum, uſque dum fecit profeſſionem, ſit ſemper conſultum (neque tamen ſua probabilitas illi etiam ſententiæ negari poteſt, quæ vult validam fore renuntiationem, ſi poſt eam legitime factam, ante profeſſionem talem eniſſam moriatur novitiuſ, cum in tali caſu libertati novitiij nihil adimatur, ſed potiùs animæ illius bono, per piam talem diſpoſitionem factam, conſulatur. Quod autem irrevocabilis hæc ſit (ſi velit tamen hic in religione permanere) ex eo probatur, quod donationes conditionales, qualis hæc eſt, dependens à conditione futuræ profeſſionis, pendente conditione ſunt irrevocabiles, ne ſpes ſua alteri adimatur, ſi conditio poſtmodum impletur.

Religioſa Profeſſio generaliter dicitur, et loquendo, rectè dicitur, *Et ſus religioſus & ſacer, per quem honorariè ſe tradit Deo; in religioſa vita, quoad certum modum, & ſtatutum vivendi, & quidem ſub voto paupertatis, caſtitalis, & obedientiæ, idque interveniente ſua acceptatione, qui diſtam traditionem nomine Dei acceptat. Si rectè vero dicitur profeſſio eſt illa, que ſit dicto modo, per ea tamen ſolemnia, omnia aliquid irrevocabiliter ex utraque parte: hæc profeſſio duplex eſſe poteſt, tacita, que ſit verbo, vel ſcripto, & tacita altera, que ſit ſcriptura, & ſcriptura, unum aliquot, plures etiam actus, profeſſionem proprios, exercendo.*

§. II.

Qua forma, ſeu modo Profeſſio
preſſa fieri poſſit aut debet.

Fieri eam poſſe, non tantum regulariter ſic, aut ſcriptura, ſed alijs etiam nutibus & ſignis, & traditionem perſonæ profeſſionem, & ciffim acceptationem religioſam.

